

Til Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo

Att. Liv Holmefjord og Frida Enholm Husem

Kverva, 10. februar 2023

Innspill til næringsplaner for norske havområder - havbruk til havs

SalMar Aker Ocean («SAO») viser til Nærings- og fiskeridepartementets invitasjon av 25. januar 2023 om å gi innspill til næringsplaner for norske havområder.

SAO har mål om å drive havbruk til havs utenfor produksjonsområdene og oppdrett på eksponerte lokaliteter innenfor dagens produksjonsområder. SAO kombinerer SalMars mangeårige satsing på oppdrett med Akers kompetanse innen flytende offshore enheter. SAO stiller seg bak innspillene til Norsk Industri og Sjømat Norge, og vi opplever at havbruksnæringen står samlet i sine hovedinnspill til næringsplanene. SAO har jobbet betydelig med havbruk til havs og basert på våre erfaringer ønsker vi også å bidra med et eget innspill.

Sjømatnæringen er Norges nest største eksportnæring, og har et betydelig potensial for ytterligere å utvikle Norge som global matleverandør basert på produksjon fra havet. Norsk industri har i dag en verdensledende markedsposisjon når det gjelder teknologi, kompetanse og erfaring innenfor oppdrett, offshore- og maritim industri.

En satsing på havbruk til havs vil bidra til å sikre:

- Verdiskapning og arbeidsplasser langs kysten
- Norges ledende rolle i den internasjonale konkurransen hvor bærekraftig matproduksjon blir stadig viktigere
- Et mangfoldig og konkurransedyktig kompetansemiljø rundt havbruk i Norge, med flere norske aktører på alle nivåer i verdikjeden
- Videreutvikling av norsk spisskompetanse og leverandørindustri innen maritim, offshore og havbruk

Skal Norge være konkurransedyktig i årene fremover, må vi ha gode og forutsigbare rammevilkår og egnede arealer for havbruk til havs. Vi ser positivt på at regjeringen ønsker å utvikle helhetlige næringsplaner som bidrar til å legge til rette for utvikling og sameksistens av eksisterende og nye havnæringer innenfor bærekraftige rammer i norske havområder.

Tilrettelegge for prosjekter i industriell skala

Havbruk til havs står nå på startstreken, med en omsøkt lokalitet for et pilotprosjekt¹ og tre områder som er vedtatt konsekvensvurdert². Den samlede verdiskapningen forventes i årene fremover å kunne bli opptil 100 mrd. NOK årlig (Verdiskapingspotensialet og veikart for havbruk til havs, Tveterås, med flere 2020)³.

¹ <https://www.fiskeridir.no/Akvakultur/Tema/Havbruk-til-havs/klarering-av-lokalitet-for-akvakultur-i-norskehavet>

² <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/regjeringen-vil-konsekvensvurdere-omrader-for-havbruk-til-havs/id2947003/>

³ <https://www.uis.no/nb/verdiskapingspotensiale-og-veikart-havbruk-til-havs>

Å legge til rette for ny havbruksvirksomhet i havområder som ikke tidligere har vært benyttet til havbruksformål, gir myndigheter og næring store muligheter til å skape gode driftsforhold og rasjonell lokalitetsstruktur. Utviklingen bør skje på en planmessig og strukturert måte som best mulig ivaretar biosikkerhetshensyn, og derunder forebygger og kontrollerer introduksjon av smitte.

Områder som prioriteres til havbruk til havs, må være store nok til å ivareta biosikkerheten mellom produksjonsenhetene, og muliggjøre produksjon av matfisk i industriell skala. Vi ser for oss at et prosjekt i et utlysningsområde kan være i størrelsesorden flere hundre km².

Infrastrukturen til havs vil være en del av en verdikjede og krever store investeringer i infrastruktur også på land. Foruten etablering av anlegg i havet må tilhørende smolt- og postsmoltanlegg, slakterier, videreforedlingskapasitet, logistikk og beredskap videreutvikles. Særlige krav til HMS, ytre miljø, biosikkerhet og fiskevelferd gjennom kvalitet og kondisjonering av smolt og postsmolt, plassering av anlegg i forhold til hverandre, nødvendige kapasiteter og funksjonalitet innen slakteri, logistikk og beredskap vil hver for seg være forutsetninger for å lykkes med havbruk til havs.

SAO foreslår at det innenfor et område som lyses ut til havbruk etableres en plan for utbygging og drift for en trinnvis utbygging av området hvor en hovedaktør har et utbyggingsansvar og planen godkjennes av myndighetene. En prosjektspesifikk konsekvensvurdering vil da kunne inngå som en del av en plan for utbygging og drift.

Vurdere fremtidig arealbehov for havbruk til havs ut fra egnethet

I samarbeid med Havforskningsinstituttet kartla og identifiserte Fiskeridirektoratet i 2019 områder som kan være egnet for havbruk. Vår forståelse av hensikten med studien var å identifisere areal som i mindre grad anvendes av andre næringer. Det var et viktig grep for å komme i gang.

Noen arealer vil være mer egnet til havbruk enn andre. Viktige parametere for havbruk til havs er blant annet strømhastighet, temperatur og tilstrekkelig avstand fra land for å unngå smittebroer til kystnært havbruk

I arbeidet med næringsplaner for havområdene og utvikling av arealer for havbruk til havs bør det først identifiseres hvilke områder som er egnet for havbruk, for så å utarbeide en oversikt over alle relevante argumenter for og imot havbruk i det aktuelle området.

Et viktig premiss er at havbruk behandles likeverdig med andre havnæringer. Hovedkriteriene for hvilke næringer som bør prioriteres i næringsplanene, bør være anslått verdiskapning i det angitte området der hele verdikjeden hensyntas, i kombinasjon med aktørens midlertidige og permanente påvirkning på området vektet. En prioritering av områdene bør da være basert på i) verdiskapning (inkl. hele verdikjeden), ii) områdets egnethet, og iii) bærekraftighet og sameksistens med andre eksisterende og nye havnæringer.

Havbruk til havs godt egnet til å drives i sameksistens med andre nærings- og miljøinteresser

Næringsplaner bør utformes slik at de bidrar til en dialogbasert og løsningsorientert sameksistens mellom ulike næringer. Overlappende arealinteresser trenger ikke å være utelukkende negativt. Med riktig tilrettelegging kan overlappende arealinteresser skape ny teknologi og utnytte synergier innen logistikk, beredskap og evt øvrig infrastruktur som energi og kommunikasjon, som til sammen vil bidra til mer effektiv arealutnyttelse i havet.

Dette forutsetter en god samhandling mellom myndighetene, på tvers av ulike sektorer, og en overordnet plan for hvilke områder som kan lyses ut for havbruk. Gode veiledere og en tidlig involvering av ulike sektormyndigheter kan bidra til at anlegg kan plasseres slik at man for eksempel kan drive fiskeri eller etablere havvindparker i et område som er lyst ut for havbruk.

Det er også viktig at eksisterende og nye havnæringer finner møteplasser, videreutvikler dialog og kunnskap for å søke praktiske løsninger for god samhandling.

Havbruk til havs vil trolig realiseres gjennom pilotprosjekter med ulik design og teknologivalg. Fellesnevneren for prosjektene er at kompleksiteten knyttet til design og operasjon vil være større enn for det kystnære havbruket vi kjenner i dag. Sikkerhetsnivået for å ivareta hensynene til mennesker, fisk, materielle verdier og ytre miljø bør i utgangspunktet være lignende som for petroleumsindustrien, men samtidig reflektere at risikobildet er forskjellig.

Økt aktivitet i et havområde vil trolig bidra til et forhøyet beredskapsbehov som igjen kan bidra til økt sikkerhet for alle aktørene i et gitt havområde.

Fremtidig utvikling og verdiskaping

Næringsplanene som utarbeides bør være premissgivende for utviklingen av næring i de aktuelle områdene for de neste 10 - 20 årene. Det er derfor viktig at de utformes langsiktig og slik at havbruksnæringen får tillit til prioriteringene, som igjen gjør det mulig å realisere prosjekter som det vil kunne ta flere år å utvikle. Tilliten til den politiske forutsigbarheten for marine næringsplaner bygges opp ved at næringsaktørene får ta en aktiv del i planleggingen og utformingen, samtidig som de fastsatte myndighetsgodkjente planene opprettholdes.

Forutsigbarhet i næringsplanene betyr likevel ikke at de bør stå fast over tid når de vedtas. Gjennom tett samhandling med myndigheter og næring vil adgang til å revidere planene etter hvert som forutsetningene endres, være et viktig verktøy for å kunne holde tritt med nye næringer og nye teknologiske løsninger.

Havbruk til havs kan være nøkkelen til lønnsom og bærekraftig vekst for norsk fiskeoppdrett siden muligheten for volumvekst langs kysten er begrenset. Tilrettelegging av egnet areal for havbruk til havs gjennom Næringsplanene kan sikre at vi som nasjon leder an utviklingen av en helt ny næring, og at Norge i et globalt perspektiv kan bidra til den globale matforsyningen og til å nå FNs mål for bærekraftig utvikling.